This project is co-funded by:

F2F group 3 Sustainable Agriculture training report:

The training was orgnaised from 30 Aug – 02 Sept 2011 in Kampong Thom province. There are five CNFSC members attended in this training, KAFDOC, CWDCC, KIPD, CHRD, and KABB.

កំណត់ហេតុ

ស្តីពី

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្មនិរន្តរភាព ដល់កសិករគំរូក្រុមទី៣

ថ្ងៃទី៣០ សីហា ដល់ ថ្ងៃទី០១ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១១

ទីកន្លែង: កាកបាទក្រហមកម្ពុជា ខេត្តកំពង់ធំ

កំណត់ហេតុ

ស្តីពី

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្មនិរន្តរភាព ដល់កសិករគំរូក្រុមទី៣

ថ្ងៃទី៣០ សីហា ដល់ ថ្ងៃទី០២ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១១

ទីកន្លែង: ភាគបាទក្របាមកម្ពុជា ខេត្តកំពង់ធំ

នៅថ្ងៃទីម្ភៃប្រាំបួន ខែសីហា ឆ្នាំពីរពាន់ដប់មួយ ក្រុមស្នូលសន្តិសុខស្បៀងបានបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពីការងារកសិកម្ម ដល់កសិករគំរូក្រុមទី៣ ដែលមកពីអង្គការចំនួន៦ (KIPD KDDF KAFDOC KABB CWDCC PWHO) ហើយវគ្គនេះធ្វើឡើងនៅខេត្តកំពង់ធំ។ ក្នុងវគ្គនេះត្រូវបានសម្របសម្រួលដោយ អ្នកស្រី **ស៊ិន ស៊ីណេន** លោក **សុខ រឿន** និង លោក **អ៊ូត ឡុង** ដែលជាសមាជិកក្រុមគាំទ្របច្ចេកទេស ។ ជាដំបូងអ្នកស្រី **ស៊ិន ស៊ីណេន** និង លោក **អ៊ូត ឡុង** បានរៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងដែលមានដូចខាងក្រោម:

<u>បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង:</u>

- ចូលម៉ោង ៧:៣០នាទី ចេញ ម៉ោង ១១:៣០នាទី
- សំរាកអាហារសំរ៉ន់ ៩:៣០ –១០:០០នាទី
- ពេលរសៀលចូលម៉ោង ១:៣០ ចេញម៉ោង ៥:៣០នាទី
- ហាមជក់បារីក្នុងបន្ទប់
- និយាយទូរស័ព្ទហាមចេញទៅក្រៅ ឬ បិទសំលេងរោទិ៍
- ពេលរៀនហាមនិយាយកាត់
- ត្រូវមានសំណួរ ឆ្លល់លើកដៃ
- អ្នកមកយឺតពេល ក្រុមធំធ្វើការពិន័យ

ការណែនាំខ្លួន ដោយរៀបរាប់ពីឈ្មោះ តួនាទី មកពីកន្លែងណា?

ការបង្ហាញពីគោលបំណង របស់ **អ្នកស្រី ឆឹម គឹមហេន :**

១ – ពង្រឹងសមត្ថភាពកសិករលើការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិនៅជុំវិញផ្ទះ និង ការប្រើប្រាស់ដីឱ្យអស់លទ្ធភាពតាមរយៈការធ្វើកសិកម្មចំរុះ

២– បង្កើនប្រាក់ចំណូលដល់គ្រួសារកសិករក្រីក្រ និងកាត់បន្ថយការចំណាយ ដែលមិនចាំបាច់ ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់ជាមួយការងារកសិកម្ម

៣ – ចងបណ្តាញជាមួយអង្គការដៃគូរដើម្បី ធ្វើការតាមដាន និង អនុវត្តការងារកសិកម្មចំរុះ

បន្ទាប់មក លោកស្រី **ស៊ិន ស៊ីណន** បានសម្របសម្រួលដើម្បី ធ្វើការរំពឹងទុករបស់អ្នកចូលរួម ដោយចែកក្រដាសពណ៌ឱ្យម្នាក់មួយសន្លឹកដើម្បីសរសេរនូវអ្វីដែលពួកគាត់ចង់បាន បន្ទាប់មកបូកសរុបដាក់នៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ បង្ហាញដល់ក្រុមធំ:

- នឹងចេះ ធ្វើជីកំប៉ុស្ត និង ជីកំប៉ុស្តទឹក ចេះដាំដំនាំ ចេះចិញ្ចឹមសត្វ និងអាចចែករំលែកដល់កសិករក្នុងសហគមន៍
- របៀបធ្វើជីអ៊ីអឹម
- របៀបធ្វើថ្នាំបណ្តេញសត្វល្អិត
- របៀបរៀបចំសួនពហុប្រយោជន៍
- របៀបរក្សា និង បណ្តុះផ្សិត
- បច្ចេកទេសដាំឈើពហុប្រយោជន៍
- ចេះ ធ្វើផែនការកសិករនីមួយៗ
- នឹងធ្វើការបង្ហាញដល់កសិករតាមភូមិគោលដៅ
- មានជំនាញ និង ចំណេះដឹងផ្នែកកសិកម្មច្បាស់លាស់ដើម្បីចែករំលែកដល់សហគមន៍ឱ្យបានចេះដឹងទាំងអស់គ្នា និងមានជីវភាពប្រសើរឡើង
- ចេះពីវិធីសាស្ត្រក្នុងការចិញ្ចឹមមាន់ និង បណ្តុះផ្សិត
- បានរៀនសូត្រជាក់ស្តែងពីកសិករ
- នឹងក្លាយទៅជាអ្នកគំរូរគេនៅក្នុងសហគមន៍
- ចេះដាំដំណាំតាមរដូវកាល

ក្រោយពីយើងបានអាននូវការរំពឹងទុករបស់បងប្អូនរួចមកឃើញថា ការរំពឹងទុកនេះផ្តោតទៅលើការងារកសិកម្ម ដែលមិនខុសពីខាងខ្ញុំរំពឹងទុកនោះទេ។ ហើយយើងបានយល់ទាំងអស់គ្នា ថាចប់វគ្គនេះរយៈ៣ថ្ងៃទៅ យើងនឹងធ្វើអ្វីបន្តទាំងអស់គ្នា។ បន្ទាប់មកអ្នកស្រីក៏បាននាំរំលឹក និង ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលពីការងាររបស់កសិករគំរូរក្រុមទី៣ បន្ទាប់ពីការប្រជុំនៅខេត្តកោះកុងដែលមានដូចខាងក្រោម:

KABB

- **ធីវ វិត (ប):** ផែនការមាន៣ ស្ទូងស្រូវ ដាំស្ពៃ ធ្វើទ្រុងមាន់ បានធ្វើទាំងអស់។
- **ម៉ើន នាង (ស):** ផែនការមាន៣ ធ្វើជីកំប៉ុស្តគោក មិនបានធ្វើទេតែធ្វើជីកំប៉ុស្តទឹកវិញកំពុងស្រោចហើយ ធ្វើរបងជុំវិញសួន ធ្វើរួចហើយ ដាំស្ពៃគ្រប់មុខ ដាំបានស្ពៃស្ពៃឆេសុីម (ស្ពៃចង្កឹស) និង ស្ពៃក្តោប។
- **គឹម ណា (ស):** ផែនការមាន៣ ដាំស្ពៃចង្កឹស និងស្ពៃខៀវ ដាំរួចហើយបានលក់ទៀត ធ្វើទ្រុងមាន់រួចចិញ្ចឹមត្រីរួចហើយ។
- **សាំង សារី (ប):** ធ្វើទ្រុងមាន់រួច ធ្វើជីអុីអឹមរួច ។

តើបុគ្គលិក លោក **ប៉ុល សុីនួន** បានចុះទៅតាមដានឬទេ? **សុីនួន** មិនបានទៅទេ តែមានបុគ្គលិកខាងផ្នែកកសិកម្មជាអ្នកទៅជំនួសវិញ។

KIPD

- **ស៊ឹម ទុង (ប):** រៀបចំសួនដាំបន្លែ ដាំត្រប់ ម្ទេស ត្រកួន សណ្តែក ត្រសក់ បានគាស់ដីរួចស្រេចហើយ បានសាបកូនតែមិនទាន់បានដាំទេ។
- **ប៉ាល់ យឿន (ប):** មានផែនការ២ រៀបចំធ្វើរបង មិនទាន់បានធ្វើទេទើបតែបានត្រួសត្រាយ រៀបចំដីធ្វើផ្ទះ ទើបតែបានត្រួសត្រាយដែរ មិនទាន់បានសំរេចទាំងអស់ទេ។
- **វិរហុង (ប):** ផែនការមាន២ គាស់កាយដីថ្មី និង ធ្វើរបង ទើបតែបានត្រួសត្រាយដីទេ ដល់ខែ៩ បានធ្វើបន្ត។
- **ផេត (ស) :** ផែនការមាន៤ ធ្វើសួនបន្លែ ធ្វើរួមហើយ ដាំត្រប់ ត្រកួន ស្ពៃ ដាំបានតែននោង ដាំស្វាយមិនទាន់បានដាំទេ ធ្វើរោងជី ធ្វើរួចហើយ។

តើលោក **ណម ៣** បានចុះទៅមើលសកម្មភាពរបស់កសិករ ឬទេ? បានទៅ តែភូមិខ្លះមិនបានទៅទេ ព្រោះទឹកលិចតែបានទាក់ទងតាមទូរសព្ទ័។

KAFDOC

- **សុី នីន (ស):** ផែនការមាន៣ រៀបចំធ្វើអាងបណ្តុះផ្សិត មិនទាន់បានរៀបចំទេ ព្រោះរកទិញអាចម៍រណាកៅស៊ូមិនទាន់បាន ធ្វើទ្រុងមាន់មិនទាន់បានធ្វើទេ ព្រោះទឹកលិចដាំបន្លែ បានបណ្តុះពូជហើយ។
- **អុិ ទី (ប):** ផែនការមាន៣ ជួសជុលទ្រុងមាន់ និងសួនបន្លែ បានជួសជុលទ្រុងមាន់ កន្លែងដាំបន្លែទឹកលិចរោងបណ្តុះផ្សិតកំពុង ទំនាក់ទំនងជាមួយជនបង្គោលធ្វើរោងបណ្តុះផ្សិត។

- **ស្វង សុភាព (ប):** ធ្វើរោងបណ្ដុះផ្សិត បានរៀបចំរោងហើយតែមិនទាន់បានមេផ្សិត ធ្វើទ្រុងមាន់មិនទាន់បានធ្វើទេ រៀបចំថ្នាលចិញ្ចឹមជន្លេន មិនទាន់បានធ្វើទេ ដាំបន្លែក៏មិនទាន់បានដាំដែរ ព្រោះទឹកលិច។
- **អ៊ីន (ប):** ស្លៃចង្កឹស ស្លៃក្រញាញ់ ត្រសក់មិនទាន់បានដាំទេ ទឹកលិច រោងជីកំប៉ុស្តធ្វើរួចហើយធ្វើនៅលើដីទួល។

ខេត្តក្រចេះមានវិបត្តិធ្ងន់ធ្ងរខាងទឹកជំនន់ ពិបាកក្នុងការចុះតាមដាន និងបញ្ចុះបញ្ចូលណាស់ ព្រោះគិតពីបញ្ហាក្រពះសិន គាត់រវល់ទៅរកចំណូលដើម្បីបំពេញក្រពះ ពិបាកក្នុងការដាំដុះ ចិញ្ចឹម។ ហើយសព្វថ្ងៃគំរោងគ្រោះមហន្តរាយខាងអាក់សិនអេតក៏កំពុងធ្វើការមមារញឹកដែរ ព្រោះវាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ។

CWDCC

- **ង៉ែត សុផន (ស):** ដាំដំលូងជ្វា មិនទាន់បានដាំទេរវល់ស្ទូង ទិញមាន់បន្ថែមមិនទាន់បានទិញទេ ព្រោះកំពុងខ្វះខាតថវិកា។
- **ឈិត ហួរ (ប):** ដាំស្លៃចង្កឹស មិនទាន់បានដាំទេ ត្រលប់មកធ្វើស្រែវិញ ដាំត្រកួនមិនទាន់បានដាំទេ ធ្វើទ្រុងជ្រូកមិនទាន់បានធ្វើទេ។
- **ស្រី មួយ (ស):** ដាំបន្លែ មិនទាន់បានដាំទេ ចិញ្ចឹមមាន់បានធ្វើហើយ។
- **កែវ គង់នៅ (ប):** ដាំល្ពៅបានដាំហើយ ប៉េងប៉ោះដាំរួចហើយ ដាំម្ទេសរួចហើយ ដាំត្រលាចដាំរួចហើយ។ ដំណាំទាំងអស់នេះជាដំនាំដែលជួបបញ្ហានៅរដូវខែ០៨-០៩ នេះ ។ <u>ចាប់ពីខែ០៥-១០ ឬ១១ មានកូនរដូវប្រាំងមួយនៅក្នុងនោះគឺ ចុងខែ០៧ និងដើមខែ០៨។</u>

ចំពោះវិបត្តិថ្នាំពុលតើយ៉ាងម៉េចហើយ? គេបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវហើយ តែមិនឃើញមានសំណង មិនឃើញ មានការតវ៉ាអ្វីទាំងអស់? តាមរយៈការបកស្រាយតាមទូរទស្សន៍ ឃើញថាគេចោទថាពួកគាត់ដើរចូលព្រៃ ខ្យល់គរដោយខ្លួនឯង។

KDDF

- **អាន រ៉ម (ស):** ដាំបន្លែ មិនទាន់បានដាំទេ ធ្វើរណ្ដៅអាចម៍គោមិនទាន់បានធ្វើទេ ធ្វើទ្រុងមាន់មិនទាន់បានធ្វើដែរ។
- **អ៊ុំ ធំ (ប):** ចិញ្ចឹមត្រីមិនទាន់បានធ្វើទេ ប៉េងប៉ោះមិនទាន់បានធ្វើ ស្លៃសាបកូនហើយ ដាំត្រសក់មិនទាន់បានធ្វើ។
- **សឿង រិទ្ធី (ប):** ទិញពូជមាន់ទិញរួចហើយ ទិញពូជត្រី ទិញរួចហើយ ដាំខាត់ណាផ្កា បានសាបកូនហើយ។
- **ឡុង ជ្រាប (ស):** ទិញពូជត្រីមិនទាន់បានទិញទេ ធ្វើទ្រុងជ្រូក បានរៀបចំឈើ និងស៊ីម៉ង់។

តើកសិករខាងខេត្តកំពង់ស្ពឺ **លោក ស្នា** មានចុះតាមដានឬទេ? បានខ្លះតែមិនសូវញឹកញាប់ទេ សូមកសិករជួយធ្វើឱ្យបានជោគជ័យ ព្រោះគាត់មិនសូវជារឹងមាំដូចយើងនោះទេ តែគាត់ខិតខំប្រឹងប្រែងណាស់ក្នុងការដឹកនាំកសិករ។

សរុបមកកម្មភាពដែលបានដាក់ធ្វើមិនទាន់បានសំរេចទេ តែគាត់ចេះបត់បែនមកធ្វើសកម្មភាពផ្សេងទៀតដូចជា : ស្ទូងស្រូវជាដើម។ តើយើងទាំងអស់គ្នាបានជួបវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច ឬទេ ដូចជា: ខ្វះចំណូល ខ្វះស្បៀង ត្រូវស៊ីឈ្នួលគេ តើមានអ្នកណាខ្វះខាតខ្លះ?

សួរបែបនេះដើម្បីចង់ដឹងថាផែនការដែលបានដាក់គឺត្រូវតែធ្វើ តែមិនឱ្យបងប្អូនប្រឹងធ្វើដោយខ្លួនឯងកំពុងតែខ្វះស្បៀងនោះទេ ត្រូវចេះបត់បែន ឆ្លៀតឱកាសធ្វើអ្វីផ្សេងសិន ដើម្បីបំពេញក្រពះសិន យើងត្រូវចេះច្នៃប្រឌិត។ ផែនការដែលនៅសល់នឹងធ្វើបន្តទៀត នៅថ្ងៃទី៤ ហើយយើងនឹងធ្វើការតាមដានបន្តទៀតដែរ។

ល្បែងស្ទាងអារម្មណ៍ របស់**អ្នកស្រី ស៊ិន ស៊ីណេះ:** ល្បែងថើបគ្នា ដោយឱ្យសិក្ខាកាមឈរជារង្វង់ ហើយឱ្យម្នាក់រត់ទៅថើប ដោយធ្វើមាត់ស្រួច រត់ទៅរកគេ ហើយអ្នកត្រូវរត់គេច ហាមបុរស រត់រកបុរស:

ជាកិច្ចបន្ត លោក **អូត ឡុង** បានសម្របសម្រួលពីបច្ចេកទេសនៃការធ្វើជីធម្មជាតិ:

១ – <u>របៀបធ្វើមេជីអ៊ីអឹម ធម្មជាតិ:</u>

- <u>ធាតុផ្សំ:</u>
  - ដីដំបូកបុកម៉ដ្ឋ១ គីឡូក្រាម
  - កន្ទក់ម៉ត់ ១ គីឡូក្រាម
  - ស្ករត្នោតធម្មជាតិ ១.៣ គីឡូ
  - ទឹកច្រោះស្អាតធម្មតា ឬទឹកសុទ្ធ ១លីត្រ
  - ក្រណាត់សរទេសឯក ១ ម៉ែត្រ ៤ជ្រុង ឬ ក្រម៉ាអំបោះឆៅ
  - ធុងទឹកចំណុះ ២៥លីត្រ មានគំរប
- <u>របៀបធ្វើ:</u>
  - យកកន្ទក់លាយជាមួយដីដំបូកឱ្យសព្វ ហើយយកស្ករ៣ខាំមកលាយជាមួយទឹកឱ្យរលាយអស់រួចយកមកស្រោចពីលើកន្ទក់ និងដីដំបូកដែលច្របល់រួចម្តងបន្តិចៗទាល់តែសព្វអស់ទឹក១លីត្រ ហើយយកដៃប្របាច់ក្នុងកណ្តាប់ដៃហើយណែនបើហូរទឹកតាមដៃនោះត្រូវហើយ បើមិនទាន់ហូរទឹកទេត្រូវស្រោចទឹក នោះបន្ថែមទៀត មិនឱ្យលើសមួយលីត្រទេ។

- បន្ទាប់មកយកក្រណាត់មកគ្របកន្ទក់ដែលយើងបានលាយចងឱ្យជិត ហើយសង្កត់ជុំវិញម្តងម្ខាងៗគ្រប់ជ្រុង ហើយរក្សាទុកឱ្យស្អាត គ្របឱ្យជិតមិនឱ្យមានស្រមោច រោម រុយរោម បានទេ ព្រោះវាអាចនឹងធ្វើឱ្យខូចមេជី ហើយដាក់ពីលើចាន ហើយដាក់ថាពីខាងក្រោម១ជាន់ទៀត ដោយដាក់ទឹកពីលើថាសចៀសវាងស្រមោចឡើង។ គ្របទុករយៈពេល ៣-៤ ថ្ងៃ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានខ្យល់ចេញចូលគ្រប់គ្រាន់ ២ថ្ងៃត្រលប់ម្តងដាក់ម្ខាងទៀត ឬអាចចងបណ្តោងក្នុងទ្រុងសំណាញ់ក៏បានដែរ តែត្រូវលាបប្រេងកុំឱ្យស្រមោចឡើងរោមមេជី។ **ហាមដាក់ទឹកទាំងអស់ តែម្តងប្រសិនបើមិនទាន់បាន ច្របាច់មើលសិន។**
- ពេលគ្រប់កាលកំណត់ហើយ យកស្ករត្នោតនៅសល់១គីឡូ នោះទៅកំទ្បោចឱ្យក្លាយជាតាំងម៉ែចាស់ ដោយសាកល្បងពីដួសទឹកចេញពីទឹកនឹងត្រៀមចាក់ស្ករបញ្ចូលនោះ (ទឹក២០លីត្រ) យកស្ករមកបន្តក់ក្នុងទឹកហើយយកមកកាច់ បើស្រួយនោះត្រូវហើយ ហើយយកទឹកដែលនៅសល់នោះចាក់ចូលក្នុងឆ្នាំងខ្ទះកុំឱ្យខ្លោចទាន់។ កាលណាស្ករមិន កើតនោះអ៊ីអឹមក៏ធ្វើមិនកើតដែរ។ ក្រោយពីចាក់រួចហើយមកត្រូវទុកឱ្យត្រជាក់សិន ទើបដាក់មេដែលរក្សាទុកនោះចូលទៅក្នុងទឹកដោយច្របាច់ឱ្យបែក ហើយគ្របទុករយៈពេល ២២ ថ្ងៃ ទុកដាក់ក្នុងម្លប់ឱ្យស្អាត អាចប្រើបាន។ ត្រូវកត់ថ្ងៃដែលយើងដាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅលើគំរបហើយធ្វើការតាមដាន។

- <u>របៀបប្រើប្រាស់ និង សារៈប្រយោជន៍:</u>
  - មេជី១លីត្រលាយទឹកធម្មតា ៥០០លីត្រ សំរាប់ដាំដំណាំហូបស្លឹក បាញ់ស្រោចពីលើស្លឹក ដោយមិនចាំបាច់ចាក់ទឹកបន្សាបនោ,ះទេ យកល្អស្រោចពេលល្ងាច អាចស្រោចពី៥-៧ ថ្ងៃម្តង ឬរាល់ថ្ងៃតាមលទ្ធភាព។
  - មេជី១លីត្រ លាយជាមួយទឹកធម្មតា ១០០លីត្រ សំរាប់បាញ់សំលាប់មេរោគក្នុងដី។
  - មេជី១លីត្រ លាយជាមួយទឹកធម្មតា ១០០លីត្រ សំរាប់ពេលស្រូវធ្វើខ្លួន និង ពេលស្ទូងរួចរយៈពេល១៥ថៃ។
  - មេជី១ភាគ៤លីត្រចកគោ ក្របី ឈឺ គ្រុន មិនចង់ស៊ីស្មៅ បះរោម រាគមួល អាចច្រកបាន ក្នុង១ថ្ងៃច្រកម្តង។ ហាមយកទៅច្រកគោ ក្របី សារខ្យល់ សារទឹក អុតក្តាម មិនអាចជាបានទេព្រោះវាមិនមែនជាថ្នាំព្យាបាលទេ
  - មេជី១គំរបដបទឹកសុទ្ធលាយជាមួយទឹកដាក់ឱ្យមាន់ផឹករៀងរាល់ថ្ងៃ។
  - មេជី១លីត្រលាយទឹក៥០លីត្រ និងទឹកខ្មេះ ១ភាគ២លីទ្រ លាងលើស្បែកជ្រូក គោ ក្របី និង មេជី១លីត្រលាយជាមួយទឹក២០លីត្រ សំរាប់ចាក់លើទ្រុងជ្រូកដើម្បីបំបាត់ក្លិនស្អុយ ។
  - មេជី១លីត្រលាយជាមួយទឹក១០-១៥ លីត្រ ធ្វើឱ្យកើតកណ្តៀរសំរាប់ចំណីមាន់។ ដោយជីករណ្តៅជំរៅ ២-៣តឹក ហើយប្រមូលយកសំរាមស្ងួតជុំវិញផ្ទះមកដាក់ក្នុងរណ្តៅឱ្យពេញ ហើយយកទឹកមកស្រោចច្របល់ឱ្យសព្វ ហើយគ្របឱ្យជិតការពារកុំមាន់កកាយ ផ្អាប់ទុករយៈពេល ៧ថ្ងៃអាចបើកឱ្យមាន់ស៊ីបានហើយ។ ពេលស៊ីអស់ហើយត្រូវថែមសំរាម និងជីទៀត ដើម្បីបង្កើតម្តងទៀត តែធ្វើបែបនេះ២-៣ដង អាចកើបយកមកធ្វើជីកំប៉ុស្តគោកបាន។ **មេជីនេះរក្សាទុកបាន១ឆ្នាំ ទៅ១ឆ្នាំកន្លះ។**

- ប្រសិនបើវាខូចយើងអាចយកទៅស្រោចលើដើមមាន ក្រូចឆ្មារ ត្រកួន ស្វាយ....ក៏បានដែរ។

លោកស្រី **ស៊ិន ស៊ីណន** ចំពោះការថ្លឹង ត្រូវថ្លឹងជញ្ជីងតែមួយ ហើយស្តុកកុំទិញមកទុកទិញតែ៣ខាំមកសិនទៅ កាលទិញទាំងអស់យើងទុកទៅ អាចច្រលំយកមកស្ល ឬក្មេងយក។

ល្បែងស្វាងអារម្មណ៍ៈ ល្បែងទស្សន៍ទាយសកម្មភាព ដោយចែកគ្នាជា២ក្រុម ហើយមានមនុស្ស៥នាក់ជាអ្នកធ្វើសកម្មភាពឱ្យក្រុមធំជាអ្នកទាយ។ សម្របសម្រួលដោយ**អ្នកស្រី ស៊ិន ស៊ីណន។**

២- **<u>របៀបធ្វើជីកំប៉ុស្តគោកៈ</u>** កាត់បន្ថយថវិកាទិញជីពីទីផ្សារ មានសុខភាពល្អ ជួយកែប្រែគុណភាពដី.....។ ការធ្វើជីនេះភាគច្រើនធ្វើនៅខែវស្សាព្រោះវាសំបូរទៅដោយធនធាន។

- <u>ធាតុផ្សំៈ</u>
  - លាមកសត្វ អង្កាមដុត ឬឆៅ ចំបើង ទន្រ្ទានខេត្ត ផេះ ដីដំបូក ឬដីបាតបឹង សំរាមស្ងួតជុំវិញផ្ទះ ស្លឹករុក្ខជាតិផ្សេងៗទៀត ដែលឆាប់រលួយដូចជាៈ កំប្លោក ស្លឹកដំលូងមី ស្លឹកបន្លែផ្សេងៗ អង្កាញ់.. បានច្រើនកាលណាកាន់តែល្អ។ ដីដំបូក និង លាមកសត្វ ចំនួនស្មើរគ្នា។ តែចំពោះលាមកមាន់ ឬ ប្រចៀវបើមានគួរតែទុកសំរាប់ដាំខ្ទឹមវិញ ព្រោះវាល្អជាងជីកំប៉ុស្តទៀត អាចយកតែលាមកគោ ក្របីមកបានហើយ។
  - ទឹកសំរាប់ស្រោច។ ចំពោះវត្ថុធាតុផ្សំទាំងអស់មិនកំណត់ថាអាចមានគ្រប់ទាំងអស់នោះទេ។
- <u>របៀបធ្វើៈ</u>
  - ចិញ្រ្ចាំវត្ថុទាំងនោះឱ្យល្អិត ហើយលាយបញ្ចូលគ្នាឱ្យសព្វ រួចហើយយកទឹកមកស្រោចពីលើឱ្យសើមសព្វ រួចគ្របឱ្យជិតនៅក្រោមម្លប់ទុករយៈពេល២០ថ្ងៃអាចប្រើបាន (ត្រូវសំដិនឱ្យស្ងួតហើយអាចច្រកទុកដាក់ក្នុងការ៉ុងទុកប្រើបាន។ បញ្ជាក់ រយៈពេល១០ថ្ងៃត្រូវបើកមើលហើយស្រោចទឹកម្តងទៀត ព្រោះធាតុផ្សំនៅខាងក្រៅមិនទាន់រលួយទេ (មិនមានកំដៅ)។ ការធ្វើជីត្រូវធ្វើបន្ត ឬធ្វើទុកសំរាប់ប្រើប្រាស់។
- <u>របៀបប្រើប្រាស់ៈ</u> ជីនេះប្រើសំរាប់ទ្រាប់បាត។
  - ចំពោះដីខ្សាច់ ដីខ្វះជីជាតិ ដីឈើ ១ម៉ែត្រការេ ៣-៤ គីឡូ ចំពោះដំណាំបន្លែទូរទៅ ។

៣- **<u>របៀបធ្វើជីកំប៉ុស្តទឹកៈ</u>** ចំពោះបន្លែដែលប្រើជីនេះមានស្លឹកក្រាស់ ហើយមានពណ៌បៃតងចាស់ ហើយមាលំអងទៀត។

- <u>ធាតុផ្សំៈ</u>
  - ស្លឹកម្រុំ ស្លឹកស្ពៃ ស្លឹកត្រកួន ស្លឹកទន្រ្ទានខេត្រ ស្លឹកកន្ទ្រោក ស្លឹកបាស់ ស្លឹកងុប ស្លឹកសណ្តែកខ្មោចមួយមុខ១គីឡូ ស្ករក្រហម ១គីឡូ ទឹក១០លីត្រ ឬទឹកនោមគោ ក្របីខ្លាំងជាងធ្វើជាមួយទឹកទៀត ស្បៃឈិប ១ដុំ=១ម៉ែត្រ។

- <u>របៀបធ្វើ:</u>
  - ចិញ្ច្រាំធនធានទាំងនោះហើយច្របល់ឱ្យសព្វ ហើយយកទឹក១០លីត្រលាយជាមួយស្ករត្នោត ចាក់ចូលទៅក្នុងពាង ឬធុង ហើយយកស្លឹករុក្ខជាតិទាំងនោះមកចងក្នុងស្បៃហើយដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងទឹកនោះ គ្របឱ្យជិត១ថ្ងៃបើកកូរម្តង ដើម្បីឱ្យវាកាច់។
- <u>របៀបប្រើប្រាស់:</u>
  - យកមេជី១លីត្រ លាយជាមួយទឹកធម្មតា ១០០លីត្រ ឬមួយធុងលាយជាមួយមេជីមួយគំរបដបទឹកសុទ្ធ។
- <u>អត្ថប្រយោជន៍:</u>
  - បន្លែលូតលាស់លឿន ហើយមានរសជាតិផ្អែម។

<u>ការធ្វើមេជីទឹកម្យ៉ាងទៀត:</u>

១ – <u>វត្ថុធាតុផ្សំ:</u> ខ្យង ក្តាម ត្រី កំពឹស សរុបទាំងអស់ យក១០គីឡូ ប្រើស្ករត្នោត២–៣គីឡូ ទឹក៣០–៤០លីត្រ និងអំបិលកន្លះគីឡូ ផ្អាប់ទុក២៥–៣០ថ្ងៃ។ តែបើដាក់ទឹកនោមគោ ក្របី ចំនួន ២៥–៣០លីត្រ បានហើយផ្អាប់ទុក ១៥–២០ថ្ងៃអាចប្រើបាន។ អាចទុករយៈពេល ១០០ថ្ងៃ ហើយបន្ថែមធនធានបន្តបន្ទាប់។

២– <u>វិធីប្រើ:</u> មេជី១លីត្រ លាយជាមួយទឹកធម្មតា ៤០០–៥០០លីត្រ ស្រោចលើដំណាំ ហើយពេលព្រឹកត្រូវលាងចេញវិញ ព្រោះវាខាំងអាចធ្វើឱ្យរលួយ ឬប្រេះបាន។

៣ – **<u>បញ្ជាក់:</u>** លាមកមាន់មិនអាចដាក់ផ្ទាល់នៅគល់ត្រឡាច ល្ពៅ ននោងបានទេ។

៤– <u>ថ្នាំបណ្តេញសត្វល្អិត:</u> ជាថ្នាំបណ្តេញសត្វទេ មិនមែនសំលាប់ទេ តែបើយើងប្រើច្រើនពេកធ្វើឱ្យស្លាប់សត្វមានប្រយោជន៍ ហើយសត្វបំផ្លាញនឹងកើនឡើង។ **<u>ថ្នាំពុលមាន៣យ៉ាង:</u>** ពុលពេលបើកគំរបពាងចេញ ពុលពេលលាយថ្នាំ ពុលពេលដើរបាញ់ តាមរយៈរន្ធញើស ឬរន្ធធម្មជាតិ ព្រោះថ្នាំពុលចូលហើយមិនមានចេញមកវិញទេ យើងត្រូវការពារនៅពេលប្រើថ្នាំ។

- <u>ធាតុផ្សំ:</u>
  - រុក្ខជាតិណាដែលមានជាពុល កំពុល ហិល ល្វីង មួយមុខ១គីឡូ (១០គីឡូ=១០លីត្រ)
- <u>របៀបធ្វើ:</u>
  - ចិញ្ច្រាំវត្ថុធាតុផ្សំទាំងនោះបញ្ចូលគ្នា ហើយដាក់ចូលទៅក្នុងទឹក១០លីត្រ ហើយគ្របឱ្យជិតទុករយៈពេល ២០ថ្ងៃ អាចប្រើបានហើយ
- <u>របៀបប្រើប្រាស់:</u>

- ទឹកថ្នាំ១ លីត្រលាយជាមួយទឹក ១៥–២០ លីត្រ
- សត្វក្បាលីរ៉ងមកស៊ី មេជី១ លីត្រ លាយជាមួយទឹក១៥លីត្រ ហើយថែមសាប៊ូម្សៅ និងថ្នាំខ្លាំងបន្តិច។
- ចៀសវាងការបាញ់នៅពេលព្រឹក (មិនទាន់អស់ទឹកសន្សើម) និងពេលថ្ងៃក្តៅខ្លាំង (ព្រោះវាក្តៅ) ធ្វើឱ្យដំណាំហាក់ណាស់ ពេលដែលល្អបាញ់នៅពេលល្ងាច ព្រោះសត្វហើរចេញអស់ហើយ។
- ចំពោះដំណាំស្រូវ១ ហិចតា ត្រូវបាញ់ប៉ុន្មាន? យើងបាញ់តែកន្លែងដែលមានសត្វស៊ីបានហើយ ព្រោះយើងមិនអាចធ្វើបានច្រើនទេ។ **កណ្តុរស៊ីស្រូវច្រើន និងខ្លាំងជាងគេនៅពេលស្រូវភើម។ កណ្តុរមេ១ ឈ្មោល១ ១ឆ្នាំបង្កើតកូនបាន ២៤០០ក្បាល។** កណ្តុរស៊ីស្រូវធ្វើយ៉ាងណា? ១–ចាប់កណ្តុរដេរគូថ នោះវាខាំគ្នាពេញនោះហើយ។
- <u>**បញ្ជាក់:**</u> ត្រូវរក្សាទុកឱ្យបានល្អកុំឱ្យកូនយកបាន ការពារសត្វផងដែរ ប្រយ័ត្នមានគ្រោះថ្នាក់។

ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១

ល្បែងស្វាងអារម្មណ៍ **ល្បែងដំលូងក្តៅ:** ឱ្យសិក្ខាកាមឈរជារង្វង់ហើយបោះដុំដំលូងតគ្នាពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ដោយចាក់ចំរៀង ប្រសិនបើចំរៀងចប់នៅអ្នកណាអ្នកនោះត្រូវបកមួយសន្លឹកទុកនឹងខ្លួនសិនរហូតដល់អស់ក្រដាស។ បន្ទាប់មកឱ្យអ្នកចូលរួមអានសារដែលខ្លួនទទួលបានមានទាំងការធ្វើការវិការ ការឆ្លើយសំណួរទាក់ទងនឹងមេរៀន ហើយធ្វើតាម និងឆ្លើយនឹងសំណួរ។

- ធ្វើកង្កែបលោត
- យំគោក
- វត្ថុធាតុផ្សំថ្នាំបណ្តេញសត្វល្អិតមានអ្វីខ្លះ?
- របៀនៃការធ្វើជីកំប៉ុស្តគោក ទឹក?
- ការប្រើប្រាស់ថ្នាំបណ្តេញសត្វល្អិត?

<u>**សំណួរសិក្ខាកាម:**</u>

១ – ធ្វើមេជីអ៊ីអឹម ធ្វើយ៉ាងម៉េចដឹងថាខូច(មានជាតិជូរ)? ធ្វើយ៉ាងម៉េចដឹងថាល្អ(ដុះផ្សិតពណ៌សរ)?

២– តើជីអ៊ីអឹមប្រើបានដំណាំអ្វីខ្លះ? ប្រើបានគ្រប់ប្រភេទ តែមានរបៀបនៃការប្រើទៅតាមប្រភេទដំនាំនីមួយៗ។

ការបង្ហាញពីសួនពហុប្រយោជន៍របស់ **លោក សុខ វឿន :**

- សួនពហុប្រយោជន៍ គឺរុក្ខជាតិ បន្លែ សត្វ ណាដែលមានប្រយោជន៍ចាប់ពី២មុខឡើងទៅ។
- <u>**ស៤:**</u> ស្រះ ស្រែស្រូវ សួន សត្វ។

កញ្ញា សេន គឹមថេង:

- តើក្នុងចំណោមយើងទាំងអស់គ្នាមានប៉ុន្មាននាក់ដែលមានសួនបន្លែ?
  - O **ក្នុងចំណោម ២៧នាក់ អ្នកមានសួនដំនាំគ្រួសារមាន ១០គ្រួសារ ដែលមានដាំដូចជា:** ស្ពៃ សណ្តែក ត្រកួន ត្រសក់ ត្រលាច ឪឡឹក ល្ពៅ ម្ទេស ត្រាវ សាលាដ ស្លឹកគ្រៃ ជីគ្រប់មុខ ននោង ខ្ទឹម ខ្ទាយ រមៀត រំដេង ... ។
  - O ១៧នាក់ ទិញពីទីផ្សារ ១ឆ្នាំពេញ។
- ក្នុងចំណោះ១០គ្រួសារដែលមានសួន បន្លែមានប៉ុន្មាននាក់ដែលមិនទិញបន្លែពីទីផ្សារ?
  - O មាន១ គ្រួសារដែលមិនទិញ ពីទីផ្សាររយៈពេល ១ឆ្នាំ តែចំពោះសាច់គោ ត្រី គឺទិញ។
  - O ហើយក្នុងនោះមាន ៧គ្រួសារទិញបន្លែនាំចូលពីទីផ្សារ។
  - O ៣ នាក់ទិញគេចំនួន ២-៣ ខែ។
  - O ១ខែកសិករអាចសល់ ៦០០០០រៀល ពីការទិញបន្លែ ប្រសិនបើយើងអាចដាំខ្លួនឯងបាន។

<u>របៀបរៀបចំដីសួនពហុប្រយោជន៍:</u>

- មានស្រះទឹកចិញ្ចឹមត្រី មានប្រភពទឹក
- មានសួនបន្លែ
- មានទ្រុងជ្រូក មានទ្រុងមាន់
- មានដើមឈើពហុប្រយោជន៍
- ចេះរៀបចំដី ដីនៅវាលស្រែ ដាំដើមឈើដែលមានប្រយោជន៍ច្រើនមុខ និងដំនាំយុទ្ធសាស្ត្រ
- ការរៀបចំដី សំរាប់ដាំបន្លែកាប់ដីហាលរយៈពេល ៧-១០ថ្ងៃ នៅរដូវវស្សា នៅរដូវប្រាំងហាល៤-៧ថ្ងៃដើម្បីសំលាប់មេរោគក្នុងដី
- ក្រោយពីធ្វើដីរួចធ្វើថ្នាល បណ្តុះកូន ផ្ទេរងដាំកូន បន្លែហូបស្លឹក ហូបផ្លែ ត្រៀមដីសំរាប់ដាំដំនាំរិលជុំ រៀបចំដីសំរាប់ដាំដំណាំយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែង។

<u>របៀបថែរក្សា និងទុកដាក់ពូជ:</u>

- បេះទុកលាងឱ្យស្អាត ហាលទាំងយប់ទាំងថ្ងៃរយៈពេល៧ថ្ងៃ វេចខ្ចប់ទុកក្នុងស្បៃឱ្យបានល្អ ដើម្បីកុំស្រមោច ឬសត្វស៊ី។
- ដំណាំត្រលាច ដាំនៅខែ ៣-៤ ទទួលបានផលល្អ មិនរើសតំបន់ទេ តែបើដាំខែ ៥-៦ សំបូរស្លឹកមិនសូវសំបូរផ្លែទេ។
- ចំពោះពូជដែលទិញពីទីផ្សារគឺគេប្រើថ្នាំ ហើយបើយើងទិញមកប្រើ ទាល់តែ៣ឆ្នាំទើបបានផុតជាតិថ្នាំនោះ។
- ចៀសវាងការទុកក្នុងថង់ ក្នុងដបឱ្យសោះ ត្រូវដាក់នឹងស្បៃរុំ។
- ការទុកពូជគឺទុកផ្លែទី១ និងផ្លែទី២ តែបើផ្លែមិនល្អយើងក៏មិនយកដែរ។

- ត្រលាច ននោង ឃ្លោក ម្រះ ទុកបាន២ប្រភេទ: ១–ទុកផ្លែទាំងមូល ២–ពុះជា២យកផ្លែមកលាងទឹកឱ្យស្អាតចាំហាលថ្ងៃចាប់ ពីម៉ោង៨–៩ (១៥នាទី)ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ២–៣ថ្ងៃ បន្ទាប់មកខ្ចប់ទុក។
- ការបេះត្រូវប្រើដោយកំបិត ឬកន្ត្រៃ ហាមប្រើដោយដៃវាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផ្លែផ្សេងៗ ត្រូវបេះដោយថ្នមៗ។
- គ្រាប់ពូជផ្សារមានឥទ្ធិពលខ្លាំងផ្លែធំៗតែបានតែ២–៣សារទេ តែបើពូជទុកខ្លួនឯង បាន ៧–៨សារ។
- ធ្វើឱ្យត្រូវទាំងអស់ព្រោះយើងជាកសិករគំរូទាំងពីការបេះ ការទុកពូជ ការដាំ ការធ្វើជី...។
- **ការទុកពូជស្រូវ:** ប្រើកន្ទេលសំរាប់ហាល ឬស្បៃ បើមានថ្ងៃរះត្រូវចាប់ផ្តើមហាល បើស្រទុំកុំហាល ការហាលគឺចាប់ពីម៉ោង ៨–១១ ពីម៉ោង ១១:៣០–១២:៣០ ត្រូវប្រមូលស្រូវគ្របទុកមួយអន្លើសិន ហួសម៉ោងនោះចាំបកហាលបន្តទៀត ម៉ោង៥ សារទុក។ បើមិនដូចនេះទេវានឹងងាប់សារជាតិលូតលាស់របស់វាហើយ។ ហាលរយៈពេល២ថ្ងៃច្រកទុកក្នុងម្លប់ ហើយយកកៅស៊ូ មករុំទុកឱ្យជិត នោះវានឹងដុះបានល្អនៅពេលដល់រដូវធ្វើស្រែទៀត។
- **ការដាំបន្ទោសៈ ដី និង ដៃ។** មិនមែនមកពីដៃ ឬដីទេ មកពីមិនដាក់ជី ស្រោចទឹក និង ថែទាំ។

ល្បែងស្វាងអារម្មណ៍ ជ្រើសរើសសិក្ខាកាម៥នាក់ ៤នាក់ត្រូវបានចងភ្នែកជិតឱ្យ ហើយកាន់ខ្សែចំនួន៤ជ្រុង ដែលចងជាប់ដោយកៅស៊ូចំនួន១ នៅកណ្តាលខ្សែ ហើយ១នាក់ទៀតជាអ្នកបញ្ជា ឬដឹកនាំឱ្យអ្នកទាំង៤នោះធ្វើយ៉ាងណាអាចយកដបទឹក សុទ្ធចូលក្នុងកៅស៊ូ ហើយលើកយកទៅដាក់ម្ខាងទៀត។

- មិនបានសសំរេចទេ
- ពិបាកក្នុងការប្រាប់ណាស់អ្នកដឹកនាំក៏ពិបាក
  អ្នកធ្វើក៏ពិបាកព្រោះគាត់ងងឹត
- ត្រូវស្តាប់តែម្នាក់ កាលណាមានការណែនាំច្រើនធ្វើឱ្យមានការច្របូកច្របល់
- ការប្រាប់ ឬណែនាំមិនច្បាស់លាស់ ព្រោះគាត់ងងឹត គាត់មើលមិនឃើញទេ សារយើងត្រូវតែច្បាស់
- ការធ្វើអ្វីមួយត្រូវតែមានផែនការជាក់លាក់ ព្រោះអ្នកដឹកនាំមានតែម្នាក់ តែអ្នកក្រោមបង្គាប់មានច្រើនណាស់ ហើយគាត់មិនចេះទៀត

- **តើកសិករមានតួនាទីធ្វើអ្វីខ្លះ?**
  - O មានគំនិតច្នៃប្រឌិត
  - O មានបច្ចេកទេស
  - O មានយុទ្ធសាស្ត្រ

O អនុវត្តផ្ទាល់

O សម្របសម្រួល

O ផ្សព្វផ្សាយ

O ដឹកនាំ

O **ជាអ្នកគំរូគេ**

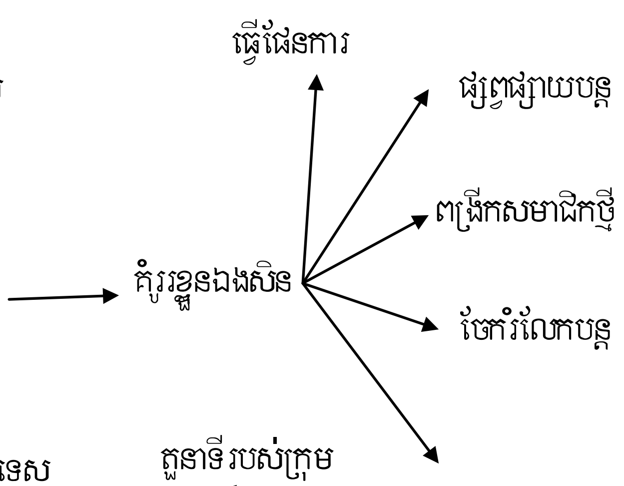

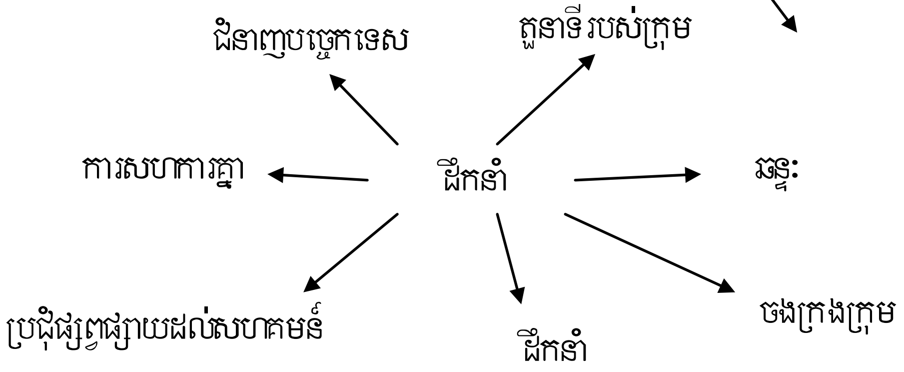

ការវិភាគពីរដូវកាលនៃការដាំដុះ:

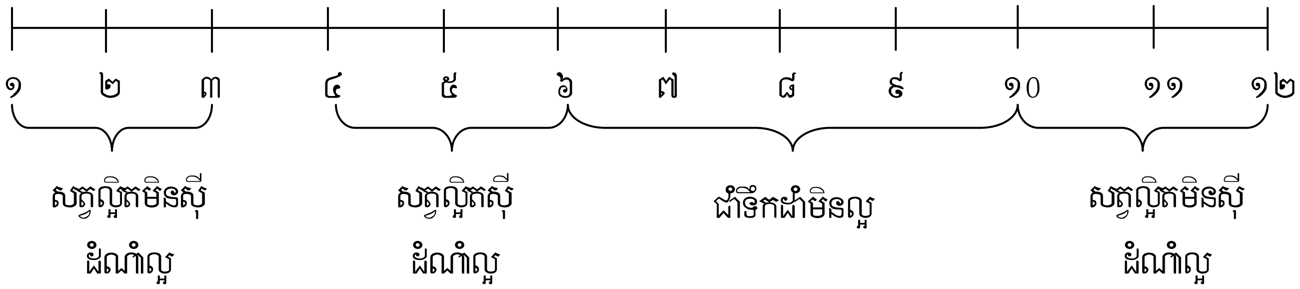

នៅពេលរដូវជាំទឹកតើយើងដាំយ៉ាងម៉េច?

- ដាំលើកជារង
- ដាំនៅលើរាន
- លើកពូនដីឱ្យខ្ពស់

នៅពេលសត្វល្អិតស៊ីតើយើងដោះស្រាយយ៉ាងម៉េច?

- យកស្លឹកស្តៅបុកឱ្យម៉ដ្ឋ លាយជាមួយទឹកមួយផ្តិល ហើយយកមកលាយជាមួយទឹកធម្មតា១ធុង ស្រោចតែម្តង។

១ – ដំណាំឆ្លាស់ជាមួយដំណាំ

- ដាំត្រប់លាយជាមួយពោត : (ដំណាំត្រប់រយៈពេល៤៥ថ្ងៃទទួលផល តែបើបំប៉នជីធម្មជាតិជិតដល់តែ៣៨ថ្ងៃបានផល ពោតមាន២ប្រភេទ: ពោតស្រាលចាប់ផ្តើមដាំខែ១២ ពោតធ្ងន់ ៧២ថ្ងៃបានផល) ពេលប្រមូលផលពោតអស់កាប់វាឱ្យខ្លីៗដាក់នៅចន្លោះគុម្ពត្រប់នោះបានគ្របគល់។ ខែជ្រោគទឹកហាមដើរជាន់គល់ដំណាំ នាំឱ្យខូច។ ចំពោះត្រប់នៅពេលវាជ្រោគទឹកកុំកាប់វាចោលទុកឱ្យស្ងួតដី កាត់ស្លឹក កាត់មែកចេញ បំប៉នជីម្តងទៀត នឹងបានផលម្តងទៀត។
- ដាំពោតលាយជាមួយល្ពៅ ត្រសក់ស្រូវ
- ដាំសាលាដលាយជាមួយស្លឹកខ្ទឹម

២– ដាំណាំឆ្លាស់

- ដាំត្រកួនពេលដកដូរដាំស្ពៃ
- ដាំស្ពៃពេលដកដូរដាំសាលាដ
- ដាំសាលាដពេលដកប្តូរដាំស្លឹកខ្ទឹម
- **កូនរដូវប្រាំង (ចុងខែ០៧ ដើមខែ០៨) ដាំដំនាំបានល្អ។**
- **សណ្តែកគួរ**ពេលសិប្បូរស្លឹកនៅខាងក្រោម ត្រូវកាត់ចេញខ្លះ នៅពេលប្រមូលផលអស់យើងអាចកាត់ចេញដើមវល្លិ៍ដែលឥតប្រយោជន៍ បំប៉នជីនោះនឹងទទួលផលម្តងទៀត។
- **ជីទឹកនោម:** យកទឹកនោមលាយជាមួយក្បាលត្រី អាចម៍ត្រី ទុករយៈពេល១៥ថ្ងៃអាចប្រើបាន។
- ដាំល្ហុងត្រូវដាំទ្រេត ដើម្បីឱ្យវាចាប់ឫសបានល្អ។
- ចំពោះផ្លែ ផ្លែអ្វីក៏ដោយឱ្យតែច្រើន ត្រូវតែកាត់ចោលផ្លែណាដែលមិនល្អហើយទុកតែផ្លែល្អ។

ដូចម្តេចដែលហៅថាសួនពហុប្រយោជន៍?   សម្របសម្រួលដោយកញ្ញា សេន គឹមលេង:

- <u>សួនពហុប្រយោជន៍គឺ</u> ជាសួនដែលមានប្រយោជន៍ច្រើន។ ក្នុងសួនមានគោលការណ៍៤: ស្រះ សត្វ សួន ស្រែស្រូវដែលចេញពីធម្មជាតិ (ប្រសិនបើយើងមានដីតូច មិនមានស្រែក៏បានដែរ)។ ហើយគោលការណ៍ទាំង៤នេះគឺនៅលើដីតែមួយ មិនមែនដី តែមួយជ្រុងណាមួយនៃដីដែលយើងមាននោះទេ។
  - ស្រះមានអ្វីខ្លះ? ធ្វើយ៉ាងម៉េច?
  - សួនមានអ្វីខ្លះ? ធ្វើយ៉ាងម៉េច?
  - ស្រែស្រូវមានអ្វីខ្លះ? ធ្វើយ៉ាងម៉េច?
  - សត្វមានអ្វីខ្លះ? ធ្វើយ៉ាងម៉េច?
    - គូរផែនទីជាក់ស្តែង និងផែនទីក្តីស្រម៉ៃហើយរក្សាទុកដើម្បីការតាមដាន និងប្រៀបធៀប។

- វិភាគពីធនធានផ្អែកលើផែនទីក្តីស្រម៉ៃ (គាត់ចង់ធ្វើអ្វីមុន ត្រូវការធនធានអ្វីខ្លះ បានមកពីណាខ្លះ ចំនួនប៉ុន្មាន? ដើម្បីធ្វើឱ្យក្លាយជាការពិត និងអាចក្លាយជាសួនបង្ហាញបាន) ប្រើសួនជាសាលាកសិកម្ម តាមដាន សង្កេត តាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្តែង។
- ធ្វើផែនការបន្តសំរាប់ ៣–៦ ខែ។
- សួនពហុប្រយោជន៍សំខាន់គឺរៀបចំដីកុំឱ្យលិចទឹកសិន ទើបរៀបចំបាន។

ល.រ	សកម្មភាព	ពេលវេលា	ទីកន្លែង	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ពេលវេលានៃការចុះតាមដាន	ធនធានដែលត្រូវការ

- ពង្រឹង និងពង្រីកកសិករបន្ថែម
- **<u>កសិករ និង កម្មករ ខុសគ្នាយ៉ាងម៉េច?</u>** កសិករគឺជាម្ចាស់ ចង់សំរាកពេលណាក៏បាន តែកម្មករបើរោងចក្របិទអស់ការងារធ្វើហើយ មកនៅភ្នំពេញយូរទៅលែងចេះកាន់ចបហើយ ទៅស្រុកម្តងលក់ដីម្តងបន្តិច គាត់វិវត្តន៍ពីកសិករមកកម្មករ។ ភាពជាម្ចាស់មកខ្ញុំគេ។
- **<u>ស្រូវ ប.រ.ស:</u>** កត់ត្រាពីថ្ងៃសាប ដាក់ដី ច្រូត ដក ស្ទូង ទំហំដី ចំនួនពូជដែលប្រើ រយ: ពេលប៉ុន្មាន ចំនួនដើមស្រូវដែលស្ទូង ការបែកគុម្ព ទិន្នផល..។

ការបង្ហាញពីការចុះភូមិ:

១ – កសិករ **សុខ រឿន** ភូមិព្រែន ឃុំព្រៃគុយ ស្រុកកំពង់ស្វាយ មានផ្ទៃដី ៤០ម គុណ ២៥ ម នៅលើដីរបស់គាត់មានសួនដំនាំ២ ជង្រុកស្រូវ ទ្រុងមាន់ ទ្រុងជ្រូក អណ្តូងទឹក ទ្រុងដី។

២– កសិករ **អ៊ឹម យាន់** ភូមិស្រយ៉ូងជើង ឃុំស្រយ៉ូវ មានផ្ទៃដី ២៥ម គុណ៤០ម នៅលើដីរបស់គាត់មានប្រលាយទឹក១ ខ្សែ សួនដំណាំ២ ស្រះទឹកចិញ្ចឹមត្រី៣ប្រភេទ ទ្រុងមាន់ រោងជន្លេនក្រហម ។ ដើរស៊ីឈ្នួលដាំដំណាំឱ្យគេ ១ថ្ងៃ ១២០០០ ត ដើមដំណាំយុទ្ធសាស្ត្រ។

៣ –កសិករ **អ៊ុន អាត** ភូមិអន្លង់លោក ឃុំព្រៃគុយ មានផ្ទៃដី ៣៥ម គុណ ៣០ម នៅលើដីរបស់គាត់មានសួនដំណាំ២ ទ្រុងមាន់ ទ្រុងជ្រូក ឡឧស្ម័ន ស្រះទឹក អណ្តូងទឹក។

<u>យើងត្រូវទៅមើលលើអ្វីខ្លះ?</u>

- មើលសួនពហុប្រយោជន៍
- មើលផែនទីក្តីស្រម៉ៃ

- អនុវត្តផ្ទាល់ជាមួយកសិករពីជី និងថ្នាំធម្មជាតិ (កំប៉ុស្តគោក កំប៉ុស្តទឹក និង អ៊ីអឹម)
- អាហារត្រូវវេចខ្ចប់យកទៅហូបនៅភូមិ
    - **ភូមិអន្លង់លោក:** ឈើវិត កែវស្រីពៅ វិតអេត ទូចស្រីមួយ ង៉ែតសុផន អ៊ុងឈុំ ឯករ៉ម ប៉ុលទ្រី ប៉ុលស៊ីនួន ស៊ិនស៊ីណន (ស្រី៥)។ **ប្រធានក្រុម ស៊ិន ស៊ីណន**
    - **ភូមិព្រៃ:** ម៉ីននាង ណមពៅ អោភក្តី ស៊ិនវាសនា ពុំលី អិនអ៊ុន ឌុកស៊ីនិន ស៊ុំមទុង សុខរឿន កែវសុមន្ថា (ស្រី៤)។ **ប្រធានក្រុម សុមន្ថា**
    - **ភូមិស្រយ៉ូងជើង:** ដែងសារឿត វ៉ុរហុង សួងសុភាព ឡុងជ្រាប កែវគង់នៅ ឈិតហួរ អ៊ិតស៊ុណា សាន់សារី សឿនរិទ្ធី ប៉ាល់យឿន អ៊ូតឡុង ឆឹមគឹមហេន (ស្រី៣)។ **ប្រធានក្រុម ដែង សារឿត**
        - ធ្វើកំណត់ហេតុ និងរបាយការណ៍ត្រលប់មកវិញដើម្បីបង្ហាញ
        - ចេញដំណើរម៉ោង ៧:០០ព្រឹក (ជិះឡាន)
        - ខ្ចប់បាយទៅដោយខ្លួនឯងទាំង ៣ក្រុម
        - ជួបជុំគ្នាវិញនៅម៉ោង ១:៣០–២:០០
        - ជួបជុំគ្នាវិញបង្ហាញលទ្ធផលពីចំនុចខ្លាំង ចំនុចខ្សោយ មេរៀនដែលរៀនបាន ភ្ជាប់ជាមួយផែនទីក្តីស្រម៉ៃរៀងៗខ្លួនមក
        - តំណាងក្រុមយកក្រដាស ហ្វីត សំរាប់ពិភាក្សាក្រុមតាមក្រុមនីមួយៗ

ថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១

<u>ការឆ្លុះបញ្ចាំងពីការចុះភូមិ:</u>

- ប្រើដីអស់លទ្ធភាព
- ដាំដំណាំងាយៗ
- បានចំណូលឱ្យកូនរៀន ហូបចុក មានធ្វើជីធម្មជាតិ
- សំរាប់កសិករជនបទដាំ និងចិញ្ចឹមបានសមរម្យ មានការពង្រីកដល់ក្រុមថ្មីទៀត
- សប្បាយរីករាយ ហើយនឹងគូរផែនទីក្តីស្រម៉ៃបន្ថែមទៀត

➡ **ក្រុមទី២: សមាជិក ១២នាក់ ស្រី៣នាក់ ភូមិស្រយ៉ូវជើង ឃុំស្រយ៉ូវ ស្រុកស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ កសិករឈ្មោះ អ៊ុំម ឃាន់** មានកូនចំនួន ៤នាក់ ស្រី២នាក់ មានផ្ទៃដី ២៥ម គុណ៥០ម។

<u>លទ្ធផលដែលបានរៀនសូត្រ:</u>

- ស្លួនពហុប្រយោជន៍:

  - ដំណាំយុទ្ធសាស្ត្រ មាន២១មុខ: (ត្រៀប ល្ហុង ចេក ស្វាយ ខ្នុរ ស្លា ល្មុត ត្រៀបបារាំង ទឹកដោះគោ កន្ទឹមក្រហម កំពីងរាជ ខ្ទិត ដកម៉ៃ ភ្ញៀវ ក្រូចឆ្មា ក្រូចថ្លុង ក្រូចចិន ដូង ស្រកានាគ អង្គាដី ជំពូ កន្ទួត)។
  - ដំណាំគ្រឿងទេស: ស្លឹកគ្រៃ រំដេង ល្មៀត ជី ម្ទេស ម្រះព្រៅ ម្អម។
  - ដំណាំបន្លែរិលជុំ: ម្រះ ភ្លៅកង្កែប ននោង ឃ្លោក ត្រប់ ត្រកួន អំពៅ ដំលូងមី ស្លឹកងុប ស្លឹកបាស់។
  - រុក្ខជាតិសំរាប់ធ្វើថ្នាំ និងជី: ស្ដៅ ក្ដូច កន្ទុំថេត។
  - ការចិញ្ចឹមសត្វ: ចិញ្ចឹមមាន់ ជន្លេន គោ ត្រី (ត្រីមាន២ស្រះ ត្រីកាប ឡាបយ៉ា ឆ្ពិន ព្រលូង ត្រីប្រា ក្អក់ ត្រី អណ្ដែង កំភ្លៀញ ត្រីក្រាញ់ ដោយប្រើចំណីធម្មជាតិ មានកន្ទក់ បាយ កណ្ដៀរ ជន្លេន ត្រកួន)។
  - វិធីធ្វើជី និងថ្នាំ: ជីកំប៉ុស្តគោក និងមេជីអុីអឹម។
  - វិធីបង្កាត់ឈើហូបផ្លែ (តត្រួយ)។

- ពង្រីកកសិករបាន ៥នាក់ ហើយពី៥នាក់ ទៅ២៥នាក់។
- ចំណាយចំណូលរបស់គាត់ ស្មើគ្នា (ក្នុងមួយចំណាយ និងចំណូល ជាមធ្យម ៨–៩ពាន់រៀល)។
- ស្ថានភាពគ្រួសាររបស់គាត់ពីមុនឆ្នាំ ២០០៦ដីនៅទំនេរ ដីខាងក្រោយភូមិប្រវែង២០ម គុណ ៥០ម ប្រចាំគេ២០មុឺន ធ្វើការចំណាកស្រុក។ តែ២០០៨–២០១១ មានការផ្លាស់ប្ដូរកែប្រែការប្រើដី យកដីមកវិញ ហើយលែងចំណាកស្រុក។
- មានការគាំទ្រពីអង្គការហ្វូម លើបច្ចេកទេស សំភារៈ និងទុន។
- មានការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។
- ឆន្ទៈរបស់កសិករ ផ្ទះមានអនាម័យល្អ។
- គាត់ប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិទាំងអស់ ដែលមាននៅជុំវិញផ្ទះ។
- ចំនុចខ្វះខាត:
  - ក្រោលគោរជាប់នឹងផ្ទះដោយសារកន្លែងចង្អៀតទឹកលិច។
  - មិនបានជំរុញកូនឱ្យចូលរៀន២នាក់ ដោយខ្វះខាតតាំងពីមុនមក (ចំណាកស្រុក)។
  - អត់មានផែនទីដាក់ស្ដែង។

- អនុសាសន៍:
  - o គួរតែរកឱកាសជំរុញកូនឱ្យបានចូលរៀនវិញ។

ក្រុមទី១: សមាជិក ១០នាក់ ស្រី៤នាក់ ផ្ទះលោកសុខ រឿន ភូមិព្រៃន ឃុំព្រៃគុយ ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ។ គោលបំណងរបស់ក្រុម: ផែនទីក្តីស្រមៃ២០០៩ សួនពហុប្រយោជន៍ ការអនុវត្តផ្ទាល់(កំប៉ុស្តគោក កំប៉ុស្តទឹក អ៊ីអឹម)។

- o ផែនទីរបស់គាត់ គាត់បានរក្សាទុកជាឯកសារសំរាប់ឱ្យកសិករគំរូរជំនាន់ក្រោយមើល
- o នៅលើផែនទីរបស់គាត់ខាងកើត លិច ជើង ត្បូង ពិតជាមានដូចនៅក្នុងផែនទីមែន
- o សួនពហុប្រយោជន៍របស់គាត់បច្ចុប្បន្នមានដី៧អា ៧០០ម៉ែត្រការ៉េ ទំហំ៣ម គុណ៤ម នៅជាប់ផ្ទះមានរោងម៉ាស៊ីនកិនស្រូវមួយ។
- o ផ្នែកខាងកើតផ្ទះមានអំពៅ១៣ជួរក្នុងមួយជួរ៧គុម្ពក្នុងមួយគុម្ព៣ដើម នៅក្នុងអំពៅមានម្ទេស ជីស្លឹកគ្រៃ រំដេង ហើយមានអណ្តូងទឹកមួយ លើអណ្តូងទឹកមានត្រឡាចននោង នៅក្បែរអណ្តូងទឹកមានធុងចំរោះហាកា។
- o ផ្នែកខាងជើងផ្ទះមានត្រាវ ជង្រុកស្រូវផ្ទាល់ខ្លួន ជង្រុកស្រូវសហគមន៍ ចន្លោះផ្ទះផ្នែកខាងជើងមានទ្រើងននោងប្រវែងទទឹង៤ម បណ្តោយ១៥ម ដើមចេក ទ្រុងមាន់ ទ្រុងជ្រូក រណ្តៅដីកំប៉ុស្ត ពុំនូកចំបើង បង្គន់អនាម័យ។
- o ផ្នែកខាងលិចផ្ទះលើផ្ទៃដីសួនដំណាំមាន ដំលូងមី ពពាយ ស្វាយចន្ទី ដូង កន្ទុំថេត ត្រប់២០០គុម្ព ខ្ទឹមដើមព្រីង ស្វាយ អង្ការដី។
- o នៅលើរបងព័ទ្ធសួនមានស្លឹកបាស់ ននោង នៅព័ទ្ធជុំវិញដីប្លង់ផ្ទះមានរបងរស់ (ល្ហុងខ្វង ដើមដូង ត្នោត កន្ទុំថេត)។
- o ការអនុវត្តផ្ទាល់របស់ក្រុម (អ៊ីអឹម កំប៉ុស្តទឹក កំប៉ុស្តគោក)

- ចំនុចខ្លាំង: ការប្រើប្រាស់ដីអស់លទ្ធភាព គ្រួសារមានបន្លែហូបគ្រប់គ្រាន់លក់នៅលើទីផ្សារ មានចំនូលសំរាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ មួយខែគិតជាមធ្យម ៥០០០០រៀល ក្លាយជាអ្នកសម្របសម្រួលដល់កសិករគំរូរផ្នែកកសិកម្មបែបធម្មជាតិ ។
- ចំនុចខ្សោយ: ខ្វះអនាម័យ ជុំវិញផ្ទះ ការលាយច្របល់ដី សំភារៈប្រើប្រាស់។
- ក្តីរំពឹងទុករបស់កសិករក្រុមទី១: វិលត្រលប់ទៅវិញយកចំណេះដឹងទៅអនុវត្ត និងចែករំលែកដល់សហគមន៍។

ក្រុមទី៣: ភូមិអន្លង់លោក កសិករឈ្មោះ អ៊ុន អាត ដែលមានសមាជិក១១នាក់ ស្រីឯនាក់មកពី ០៦ អង្គការ។

- ចំនុចល្អ: គាត់មានសួនពហុប្រយោជន៍ដូចដែលយើងបានគ្រោងទុកពិតមែនមានដូចជា ដំនាំហូបផ្លែ បន្លែ ចំរុះ ការចិញ្ចឹមសត្វ (មាន់និងស្រះត្រី) សរុបបន្លែ២៥មុខ។
- ការធ្វើជីធម្មជាតិមាន ជីកំប៉ុស្តគោក កំប៉ុស្តទឹក អ៊ីអឹម ទ្រុងគោ ពិសេសគាត់បានបន្ថែមពីថ្នាំធម្មជាតិការពារជំងឺមាន់ទៀតផង។
- ចំណែកផែនទីក្តីស្រម៉ៃរបស់គាត់ គាត់ធ្វើបានសំរេច មិនតែប៉ុណ្ណោះបានសំរេចច្រើនជាងផែនការដែលបានគ្រោងទុកលើផែនទីដែលគាត់មាន។
- គាត់បានបង្ហាញបទពិសោធន៍នៃការដាំបន្លែ និងការអនុវត្តផ្ទាល់នៃការធ្វើជីអ៊ីអឹម កំប៉ុស្តគោក ទឹក ធ្វើទ្រុងមាន់ ការបែងចែកដីផ្ទះទៅតាមតំរូវការកសិករឱ្យក្លាយជាសួនពហុប្រយោជន៍។
- មានមាន់សរុបទាំងអស់ ៦០ក្បាល។
- ចំនុចខ្វះខាត: ដីសួនដាំបន្លែមិនទាន់អស់ វិលជុំ
- បញ្ចេញកំលាំងតែម្នាក់ឯង
- ដីមាត់ស្រះនៅទំនេរ
- មានតែទ្រុងជ្រូក តែមិនទាន់មានជ្រូកទេ
- គួរតែធ្វើទ្រុងជីកំប៉ុស្តគោក
- ចំនុចកែលំអរ: គួរតែទិញជ្រូកដាក់ឱ្យទាន់ពេល
- ចែករំលែកកំលាំងពលកម្មទៅសមាជិកគ្រួសារផង
- បំពេញបន្ថែមបន្លែវិលជុំតាមមាត់ស្រះ
- គួរតែជីករណ្តៅធ្វើជីកំប៉ុស្តគោក

បន្ទាប់មកយើងបានបន្តឱ្យកសិករទាំងអស់យកផែនទីក្តីស្រម៉ៃរបស់ខ្លួន មកកែតំរូវត្រង់ចំនុចដែលចង់កែលំអរ និងបានបង្ហាញពីការធ្វើផែនការបន្តរយៈពេល ៦ខែ (០៩/២០១១-០២/២០១២) ដល់កសិករ ដើម្បីធ្វើផែនការរៀងៗខ្លួន។

ផែនការសកម្មភាពរបស់កសិករ ធ្វើតាមចិត្តខ្លួនឯង ឬធ្វើតាមផែនទីក្តីស្រម៉ៃ?

ទំរង់ផែនការសកម្មភាព: ចំពោះធនធានខាងក្រៅយើងត្រូវពិភាក្សាជាមួយអង្គការ ហើយបុគ្គលិកអង្គការត្រូវរៀបចំផែនការនេះដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសកម្មភាពឆ្នាំ២០១២ ដើម្បីគាំទ្រពួកគាត់។

ល.រ	សកម្មភាព	ដំណើការ	ពេលវេលា	ទីកន្លែង	ធនធាន		អ្នកទទួលខុសត្រូវ
					ខាងក្នុង	ខាងក្រៅ	
១							
២							
៣							
៤							

បានឃើញ...... ថ្ងៃទី...... ខែ........ ឆ្នាំ........

មន្រ្តីកម្មវិធី អ្នកធ្វើផែនការ

ថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១

បន្តធ្វើផែនការសកម្មភាព

កសិករនិមួយៗ បន្តធ្វើផែនការសកម្មភាព និងគូផែនទីក្តីស្រមៃរបស់គាត់។ បន្ទាប់មកបុគ្គលិកតំណាងអង្គការទាំងប្រាំ បានយកផែនការសកម្មភាពរបស់កសិករនិមួយៗដែលបានធ្វើរួច មកត្រួតពិនិត្យ និងធ្វើការកែលំអ ហើយចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់។ អ្នកស្រី ស៊ីណន បានប្រមូលផែនការសកម្មភាពទាំងអស់មករក្សាទុកច្បាប់ដើម ហើយថតចំលងជូនកសិករនិមួយៗសំរាប់អោយគាត់អនុវត្តតាមផែនការរបស់គាត់។

រំលឹកមេរៀនបីថ្ងៃកន្លងមក

អ្នកស្រី ស៊ីណន រំលឹកមេរៀនតាំងពីថ្ងៃទីមួយ រហូតដល់ថ្ងៃទីបី។ សិក្ខាកាមភាគច្រើនចូលរួមឆ្លើយយ៉ាងស្វាហាប់ មានន័យថាសិក្ខាកាមយល់ច្បាស់ពីមេរៀនដែលអ្នកសម្របសម្រួលបានចែករំលែករយៈពេលបីថ្ងៃកន្លងមក។ និងវិធីសាស្រ្តពង្រីកកសិករបន្តទៀត។

វាយតម្លៃវគ្គទាំងមូល

អ្នកស្រី ស៊ីណន ពន្យល់ពីរបៀបវាយតម្លៃវគ្គទាំងមូល ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីវគ្គ នឹងកែលំអរវគ្គក្រោយៗទៀត។ សិក្ខាកាមទាំងអស់បានចូលរួមវាយតម្លៃទាំងអស់គ្នា ដែលមានលទ្ធផលល្អគាគច្រើន ។

អ្នកស្រី មិត្ត សុមន្ថា ឡើងឆ្លុះបញ្ចាំងពីវគ្គទាំងមូល និងចែករំលែកពីទស្សនវិស័យរបស់ អង្គការអាក់សិនអេតកម្ពុជា។ គោលបំណងរបស់អង្គការ អាក់សិនអេតកម្ពុជា គឺជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា។ អង្គការបានកំពុងធ្វើការងារជាមួយ ១៩ អង្គការដៃគូ នៅក្នុងខេត្តចំនួន ១៥ ហើយគំរោងពង្រឹងផ្នែកកសិកម្មដល់កសិករនេះ ជាគំរោងមួយក្នុងចំណោមគំរោងដ៏ទៃទៀតដែលអង្គការកំពុងតែអនុវត្តជាមួយអង្គការដៃគូនៅតាមខេត្ត។

អ្នកស្រី មានសេចក្តីរីករាយយ៉ាងខ្លាំងដោយឃើញសិក្ខាកាមទាំងអស់ បានចូលរួមយ៉ាងស្វិតស្វាញជាមួយការចែករំលែក ពីសំណាក់អ្នកសម្របសម្រួល ជាពិសេសនៅថ្ងៃទីបី ដែលសិក្ខាកាមបានធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សា និងអនុវត្តផ្ទាល់ពីអ្វីដែលបានរៀនពីថ្ងៃកន្លងមក។ អ្នកស្រីសង្ឃឹមទុកយ៉ាងមុតមាំថា សិក្ខាកាមកសិករក្រុម៣ នេះ នឹងព្យាយាមអនុវត្តតាមផែនការសកម្មភាពរយៈពេល ៦ខែ ដែលខ្លួនទើបតែធ្វើពីព្រឹកមិញនេះអោយបានសម្រេច ហើយនិងធ្វើផែនការបន្តទៀតជាមួយសាមីអង្គការសម្រាប់រយៈពេលបន្ត។ ហើយអ្នកស្រីជឿជាក់ថាក្រុមបីនេះនឹងក្លាយជា ជាកសិករគំរូ ដូច ពូ ឡុង និង ពូ រឿន គ្រប់ៗគ្នា ដើម្បីជួយខ្លួនឯងផង នឹងជួយកសិករផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសហគមន៍យើងទាំងអស់គ្នាផងដែរ។

អ្នកសម្របសម្រួលទាំងអស់នឹងតំណាងសិក្ខាកាម ក៏បានឡើងបញ្ចេញមតិយោបល់ឆ្លុះបញ្ចាំងពីវគ្គផងដែរ។

ខេត្តកំពង់ធំ ថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១

អ្នកធ្វើរបាយការណ៍

ឆឹម គឹមហេន